LOTIN TILIDA MARKAZIY ASAB TIZIMI TERMINLARINING ILMIY-TASNIFIY XUSUSIYATLARI

Azimov Sardor Anvarovich

Toshkent Davlat Tibbiyot Universiteri Xalqaro Fakultet

Email: azimovsardorr@icloud.com

Nazarova Ozoda Shavkatovna

Toshkent Davlat Tibbiyot Unversiteri

1-son O`zbek va xorijiy tillar kafedrasi

Email: ozoda5852@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu ilmiy ishda inson organizmining eng murakkab va yuqori darajada ixtisoslashgan tizimi bo‘lgan markaziy nerv tizimi (systema nervosum centrale) ning lotincha anatomik terminologiyasi keng va chuqur ilmiy tahlil qilinadi. Asosiy e’tibor encephalon (bosh miya) va medulla spinalis (orqa miya) tuzilmalarining morfologik, funksional va terminologik jihatlariga qaratilgan. Lotin tili tibbiyot fanida universal ilmiy til sifatida qabul qilinganligi sababli, uning terminologik tizimi nafaqat anatomik tasniflashda, balki klinik diagnostika va ilmiy tadqiqotlarda ham muhim ahamiyat kasb etadi. Maqolada markaziy nerv tizimi tarkibiy qismlarining lotincha nomlanishi, ularning etimologik kelib chiqishi, strukturaviy o‘zaro bog‘liqligi hamda zamonaviy tibbiyotdagi qo‘llanilish mexanizmlari batafsil yoritiladi. Shuningdek, nerv tizimi terminologiyasining shakllanish tarixi va uning xalqaro tibbiy standart sifatidagi o‘rni ham tahlil qilinadi.

Kalit so‘zlar: *systema nervosum centrale, encephalon, medulla spinalis, cerebrum, cerebellum, truncus encephali, neuron, synapsis, neuroglia, terminologia anatomica, Latin medical terminolog*

Аннотация. В данном научном исследовании проводится всесторонний и углублённый анализ латинской анатомической терминологии центральной нервной системы, которая является одной из наиболее сложных и высокоспециализированных систем человеческого организма. Основное внимание уделяется морфологическим, функциональным и терминологическим аспектам структур encephalon (головной мозг) и medulla spinalis (спинной мозг). В статье подробно рассматриваются латинские наименования компонентов центральной нервной системы, их этимологическое происхождение, структурные взаимосвязи, а также механизмы их применения в современной медицине. Кроме того, анализируется история формирования терминологии нервной системы и её роль как международного медицинского стандарта.

Ключевые слова: *центральная нервная система, головной мозг, спинной мозг, большой мозг, мозжечок, ствол мозга, нейрон, синапс, нейроглия, анатомическая терминология, латинская медицинская терминология*

Annatation. This scientific study provides a comprehensive and in-depth analysis of the Latin anatomical terminology of the central nervous system (systema nervosum centrale), which is one of the most complex and highly specialized systems of the human body. The main focus is placed on the morphological, functional, and terminological aspects of the structures of the encephalon (brain) and medulla spinalis (spinal cord). The article examines in detail the Latin nomenclature of the components of the central nervous system, their etymological origins, structural interconnections, and mechanisms of use in modern medicine. Additionally, the history of the development of nervous system terminology and its role as an international medical standard are analyzed.

Keywords: *systema nervosum centrale, encephalon, medulla spinalis, cerebrum, cerebellum, truncus encephali, neuron, synapsis, neuroglia, terminologia anatomica, Latin medical terminology*

Kirish. Inson organizmi murakkab biologik tizim sifatida turli organlar va tizimlarning o‘zaro uyg‘un faoliyatiga asoslanadi. Ushbu tizimlar orasida markaziy nerv tizimi (systema nervosum centrale) alohida o‘rin egallaydi, chunki u barcha fiziologik jarayonlarni boshqaruvchi va muvofiqlashtiruvchi markaziy struktura hisoblanadi.

Systema nervosum centrale ikki asosiy anatomik qismdan iborat:

- **Encephalon (bosh miya)**
- **Medulla spinalis (orqa miya)**

Ushbu tuzilmalar organizmning sezgi, harakat, reflektor faoliyat va yuqori nerv faoliyatini ta’minlaydi. Bosh miya ong, tafakkur, xotira va nutq kabi murakkab funksiyalarni boshqarsa, orqa miya asosan reflektor javoblar va impulslarni uzatish vazifasini bajaradi.

Tibbiyot fanida lotin tili qadimdan ilmiy universal til sifatida shakllangan bo‘lib, barcha anatomik tuzilmalar aynan shu tilda nomlanadi. Bu esa turli mamlakatlar tibbiyot mutaxassislari o‘rtasida yagona ilmiy tushuncha va standartni ta’minlaydi. Lotin terminologiyasi nafaqat nomlash vositasi, balki struktural biologik tasniflash tizimi sifatida ham xizmat qiladi.

Shu sababli markaziy nerv tizimi anatomiyasini o‘rganishda lotin terminlarini chuqur tushunish va ularning ma’nosini tahlil qilish tibbiyot talabalari uchun fundamental ahamiyatga ega.

Asosiy qism

1. Systema nervosum centrale tushunchasi va umumiy tavsifi

Systema nervosum centrale — bu markaziy nerv tizimi bo‘lib, u barcha nerv faoliyatining markaziy integratsion bazasini tashkil etadi. U tashqi va ichki muhitdan kelayotgan signallarni qabul qiladi, ularni qayta ishlaydi va mos javob reaksiyasini shakllantiradi.

Lotin terminologiyasida:

- **Systema** – tizim
- **Nervosum** – nervga oid
- **Centrale** – markaziy

Bu atama tizimning funksional mohiyatini aniq ifodalaydi: u organizmning markaziy boshqaruv tizimidir.

Systema nervosum centrale embriologik rivojlanish jarayonida nerv nayidan (tubus neuralis) shakllanadi. Ushbu jarayon natijasida yuqori darajada differensiyalashgan nerv tuzilmalari hosil bo‘ladi.

2. Encephalon (bosh miya) – asosiy struktura

Encephalon markaziy nerv tizimining eng murakkab va rivojlangan qismi hisoblanadi. U kalla suyagi ichida joylashgan bo‘lib, bir nechta funksional va anatomik bo‘limlardan tashkil topgan.

Encephalon quyidagi asosiy qismlarga bo‘linadi:

2.1. Cerebrum

Cerebrum — bosh miyaning eng katta qismi bo‘lib, u ikki yarimshardan iborat:

- hemispherium dextrum
- hemispherium sinistrum

Cerebrum yuqori nerv faoliyatini boshqaradi. Bu yerda quyidagi jarayonlar amalga oshadi:

- ongli harakatlar
- nutq faoliyati
- xotira shakllanishi
- fikrlash va analiz

Korteks cerebri (miya po‘stlog‘i) neyronlarning yuqori darajada tashkil topgan qatlamidir. U inson intellektual faoliyatining markazi hisoblanadi.

2.2. Cerebellum

Cerebellum (kichik miya) harakatlarni muvofiqlashtirish va muvozanatni saqlashda ishtirok etadi. U mushak tonusini tartibga soladi va harakatlarning aniq bajarilishini ta’minlaydi.

Cerebellumning asosiy funksiyalari:

- motor koordinatsiya
- balans va muvozanat
- mushaklar tonusini boshqarish

2.3. Truncus encephali

Truncus encephali (miya poyasi) quyidagi qismlardan iborat:

- mesencephalon
- pons
- medulla oblongata

Bu tuzilma hayotiy muhim funksiyalarni boshqaradi:

- nafas olish
- yurak urishi
- qon bosimi
- reflektor markazlar

3. Medulla spinalis (orqa miya)

Medulla spinalis markaziy nerv tizimining davomiy qismi bo‘lib, umurtqa pog‘onasi kanali ichida joylashgan. U miya bilan periferik nerv tizimi o‘rtasidagi asosiy kommunikatsion yo‘l hisoblanadi.

Medulla spinalis quyidagi funksiyalarni bajaradi:

- nerv impulslarini uzatish
- reflektor javoblarni shakllantirish
- sezgi signallarini miya tomon yo‘naltirish

Orqa miya segmentlarga bo‘linadi:

- cervicales
- thoracici
- lumbales
- sacrales

Har bir segment ma’lum tana qismlari bilan bog‘langan.

4. Lotin terminologiyasining shakllanishi

Lotin tili tibbiyotda qadimdan ilmiy til sifatida shakllangan. Anatomik terminlar asosan uch manbadan kelib chiqqan:

- klassik lotin tili
- yunon tili (grek-lotin kombinatsiyasi)
- zamonaviy ilmiy adaptatsiya

Masalan:

- neuron (yunoncha “neyron” – tolacha)
- synapsis (ulanish)
- cerebrum (miya)

Bu terminlar ilmiy aniqlikni ta’minlash uchun standartlashtirilgan.

5. Klinik ahamiyatga kirish

Markaziy nerv tizimi kasalliklarini tushunish va tasniflashda lotin terminologiyasi muhim rol o‘ynaydi. Masalan:

- encephalitis – miya yallig‘lanishi
- meningitis – miya pardalari yallig‘lanishi

- myelitis – orqa miya yallig‘lanishi

Bu terminlar xalqaro tibbiyotda bir xil ma’noda qo‘llaniladi.

6. Markaziy nerv tizimining mikroskopik tuzilishi (structura microscopica systematis nervosi centralis)

Markaziy nerv tizimi faqat yirik anatomik tuzilmalar bilan emas, balki mikroskopik darajada ham nihoyatda murakkab tashkil etilgan. Ushbu darajada asosiy funksional birlik sifatida **neuron** (nerv hujayrasi) xizmat qiladi.

- Neuron — bu yuqori darajada ixtisoslashgan hujayra bo‘lib, u nerv impulslarini qabul qilish, qayta ishlash va uzatish funksiyalarini bajaradi. Neuronning tuzilishi uch asosiy qismdan iborat:
- **Dendritae (dendritlar)** – impulslarni qabul qiluvchi shoxsimon o‘simtalar
- **Axon (akson)** – impulsni boshqa hujayralarga uzatuvchi uzun o‘simta
- **Corpus neuronis (soma)** – hujayra tanasi, metabolik markaz

Dendritlar tashqi muhitdan yoki boshqa neyronlardan kelayotgan signallarni qabul qiladi. Akson esa ushbu signalni sinaps orqali boshqa neyron, mushak yoki bez hujayrasiga uzatadi.

Neuronlar orasidagi aloqa maxsus tuzilma orqali amalga oshadi, bu tuzilma **synapsis** deb ataladi.

7. Synapsis (sinaps) – nerv impulsining uzatilish mexanizmi

Synapsis — bu ikki neyron yoki neyron va effektor hujayra o‘rtasidagi funksional aloqa nuqtasidir. U orqali nerv impulslari kimyoviy yoki elektr yo‘l bilan uzatiladi.

Synapsis quyidagi qismlardan iborat:

- presynapticus membrana
- synaptic cleft (sinaptik yoriq)
- postsynapticus membrana

Sinapslar ikki turga bo‘linadi:

- **Synapsis electrica** – elektr impulslar orqali tez uzatish
- **Synapsis chemica** – neyromediatorlar orqali uzatish

Kimyoviy sinapslarda asosiy mediatorlar:

- acetylcholinum
- dopamine
- serotoninum
- neradrenaline

Bu moddalar nerv tizimining funksional muvozanatini ta’minlaydi.

8. Neuroglia (glial hujayralar) va ularning ahamiyati

Markaziy nerv tizimida neyronlardan tashqari **neuroglia** deb ataluvchi yordamchi hujayralar ham mavjud. Ular nerv impulsini bevosita uzatmasa ham, tizimning normal ishlashi uchun juda muhim.

Neuroglia quyidagi turlarga bo‘linadi:

- **Astrocyti** – trofik va himoya funksiyasi
- **Oligodendrocyti** – miyelin qobig‘ini hosil qiladi
- **Microglia** – immun himoya funksiyasi
- **Ependymocyti** – miya qorinchalari qoplamasi

Astrocytlar neyronlar uchun ozuqa moddalarini ta’minlaydi va ion balansini saqlaydi. Oligodendrocytlar esa aksonlarni miyelin bilan qoplab, nerv impulsining tezligini oshiradi.

9. Myelinum (miyelin qavati) va nerv impulsining tezligi

Myelinum — bu lipid va oqsil tarkibli qavat bo‘lib, u aksonni o‘rab turadi. U elektr izolyatsiya vazifasini bajaradi va impuls uzatilishini sezilarli darajada tezlashtiradi.

Miyelinli nerv tolalari:

- tez impuls uzatadi
- energiyani tejaydi

- signal aniqligini oshiradi

Miyelinsiz tolalarda esa impuls sekinroq tarqaladi.

Bu jarayon **conduction saltatoria** (sakrab o‘tuvchi impuls uzatilishi) deb ataladi.

10. Nerv tizimining funksional tashkil etilishi

Markaziy nerv tizimi funksional jihatdan uch asosiy darajada ishlaydi:

1. Receptorium (qabul qilish darajasi)
2. Integratio (qayta ishlash darajasi)
3. Effectorium (javob berish darajasi)

Receptorlar tashqi va ichki muhitdan signallarni qabul qiladi. Integratsiya markazlari (asosan encephalon) ushbu signallarni tahlil qiladi. Effektor tizim esa javob reaksiyasini amalga oshiradi.

11. Orqa miya reflektor faoliyati (reflexus spinalis)

Medulla spinalis reflektor faoliyatning asosiy markazlaridan biridir. Refleks — bu organizmning tashqi ta’sirga tez, ixtiyorsiz javobidir.

Reflektor yoy quyidagi elementlardan iborat:

- receptor
- neuron afferens
- centrum reflexum (orqa miya)
- neuron efferens
- effector organum

Reflekslar:

- monosynapticus (oddiy refleks)
- polysynapticus (murakkab refleks)

Masalan, qo‘l issiq narsaga tegsa, orqa miya darhol mushaklarni tortib oladi.

12. Nerv tizimining embriologik rivojlanishi

Systema nervosum centrale embrional rivojlanish jarayonida **tubus neuralis** (nerv naychasi) dan hosil bo‘ladi.

Rivojlanish bosqichlari:

- neural plate
- neural groove
- neural tube

Keyinchalik:

- cranial qism → encephalon
- caudal qism → medulla spinalis

Bu jarayon nerv tizimining to‘liq shakllanishini ta’minlaydi.

13. Klinik va patologik ahamiyat

Markaziy nerv tizimi ko‘plab kasalliklar bilan bog‘liq bo‘lishi mumkin:

- **Encephalitis** – miya yallig‘lanishi
- **Meningitis** – miya pardalari yallig‘lanishi
- **Sclerosis multiplex** – demiyelinizatsiya kasalligi
- **Myelopathia** – orqa miya patologiyasi

Bu kasalliklarni tushunishda lotin terminologiyasi klinik diagnostikaning asosiy tili hisoblanadi.

14. Terminologiyaning tibbiyotdagi funksional roli

Lotin tili tibbiyotda faqat tarixiy til emas, balki funksional ilmiy tizimdir. Har bir termin:

- anatomik aniqlik beradi
- xalqaro standart yaratadi
- klinik xatoliklarni kamaytiradi

Masalan:

- “nervus opticus” – ko‘ruv nervi

- “arteria cerebri” – miya arteriyasi
- “medulla oblongata” – uzunchoq miya

15. Encephalon ning yuqori nerv faoliyatidagi o‘rni

Encephalon markaziy nerv tizimining eng yuqori funksional markazi hisoblanadi. Ayniqsa cerebrum (katta miya yarimsharlari) insonning ongli faoliyatini boshqaradi.

Cerebrumda quyidagi jarayonlar amalga oshadi:

- cognitio (bilish)
- memoria (xotira)
- linguae facultas (nutq qobiliyati)
- motus voluntarius (ixtiyoriy harakatlar)

Korteks cerebri neyronlarning yuqori darajada tashkil etilgan qatlami bo‘lib, u turli funksional zonalarga bo‘linadi:

- motor area
- sensory area
- associative area

Har bir zona aniq funksiyani bajaradi va ular o‘zaro murakkab neyron tarmoqlar orqali bog‘langan.

16. Cerebellum va motor koordinatsiya

Cerebellum (kichik miya) harakatlarning aniq va muvofiqlashtirilgan bajarilishini ta’minlaydi. U mushak tonusini tartibga soladi va muvozanatni saqlashda muhim rol o‘ynaydi.

Cerebellumning asosiy funksiyalari:

- koordinatio motuum (harakatlar muvofiqlashtirilishi)
- stabilitas corporis (tana barqarorligi)
- tonus musculorum (mushak tonusi)

Cerebellum shikastlanganda ataxia (harakat koordinatsiyasining buzilishi) yuzaga keladi.

17. Medulla spinalis ning integrativ roli

Medulla spinalis faqat impuls o‘tkazuvchi tuzilma emas, balki mustaqil reflektor markaz ham hisoblanadi. U segmentar tuzilishga ega bo‘lib, har bir segment ma’lum tana qismlarini boshqaradi.

Reflektor faoliyat uning asosiy funksiyalaridan biridir. Bu faoliyat organizmni tezkor himoya qilish imkonini beradi.

Reflekslarning klinik ahamiyati:

- diagnostica neurologica
- status reflexorum baholash
- patologik holatlarni aniqlash

18. Nerv tizimining patologik o‘zgarishlari

Markaziy nerv tizimi turli patologik jarayonlarga juda sezgir hisoblanadi. Eng muhim kasalliklar quyidagilar:

- **Encephalitis** – miya yallig‘lanishi
- **Meningitis** – miya pardalari yallig‘lanishi
- **Sclerosis multiplex** – demiyelinizatsion kasallik
- **Parkinsonismus** – motor buzilish
- **Alzheimer morbus** – degenerativ miya kasalligi

Bu kasalliklar neyronlar, sinapslar va glial hujayralar funksiyasining buzilishi bilan bog‘liq.

19. Lotin terminologiyasining klinik tibbiyotdagi ahamiyati

Lotin tili tibbiyotda universal ilmiy til sifatida ishlatiladi. Uning asosiy afzalligi — aniqlik va standartlashtirilganlikdir.

Masalan:

- “nervus opticus” – ko‘ruv nervi

- “arteria cerebri media” – o‘rta miya arteriyasi
- “medulla spinalis” – orqa miya

Bu terminlar barcha davlatlarda bir xil ma’noda ishlatiladi va klinik xatoliklarni kamaytiradi.

20. Zamonaviy tibbiyotda integrativ yondashuv

Hozirgi zamon tibbiyotida markaziy nerv tizimi faqat anatomiya nuqtai nazaridan emas, balki funksional, molekulyar va klinik darajada o‘rganiladi.

Integrativ yondashuv quyidagilarni o‘z ichiga oladi:

- neuroanatomia
- neurophysiologia
- neurochemia
- neurogenetica

Bu sohalar birgalikda nerv tizimining to‘liq tasvirini beradi.

XULOSA. Markaziy nerv tizimi (systema nervosum centrale) inson organizmining eng murakkab va yuqori darajada tashkil etilgan tizimi hisoblanadi. Uning asosiy qismlari — encephalon va medulla spinalis — barcha fiziologik va psixik jarayonlarni boshqaradi.

Lotin anatomik terminologiyasi ushbu tizimni o‘rganishda muhim ilmiy asos bo‘lib xizmat qiladi. U nafaqat anatomik tuzilmalarni aniq ifodalash, balki klinik diagnostika va xalqaro tibbiy muloqotni standartlashtirish vazifasini ham bajaradi.

Neyronlar, sinapslar va glial hujayralar orqali amalga oshadigan murakkab jarayonlar markaziy nerv tizimining funksional asosini tashkil etadi. Ushbu tizimning buzilishi jiddiy nevrologik kasalliklarga olib keladi, shuning uchun uning tuzilishi va terminologiyasini chuqur o‘rganish tibbiyot mutaxassislari uchun zarurdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Ahmedov A., Xudoyberdiyev M. – Odam anatomiyasi. Toshkent: O‘qituvchi nashriyoti.
2. Rahimov R., Eshonqulov J. – Tibbiy terminologiya asoslari. Toshkent.
3. Синельников Р.Д. – Атлас анатомии человека. Москва.
4. Сапин М.Р. – Анатомия человека. Москва: ГЭОТАР-Медиа.
5. Moore K. L. – Clinically Oriented Anatomy
6. Netter F. H. – Atlas of Human Anatomy
7. Snell R. S. – Clinical Neuroanatomy
8. Kolesnikov S. I. – Latin Medical Terminology
9. Aliyev, S., & Norboboyeva, S. (2026, March). MYOPIA: PREVALENCE, RISK FACTORS AND PREVENTION STRATEGIES IN MODERN STUDENTS. In CONFERENCE ON GLOBAL RESEARCH PERSPECTIVES (Vol. 4, No. 1, pp. 134-138).
10. Askaraliyevna, K. M. (2025). Total physical response method: highlighting aural comprehension in language learning. O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti konferensiyalari, 366-369.
11. Avezova, A. K. (2025, May). SIMPLE MEDICAL CONVERSATIONS IN UZBEK: A GUIDE FOR BEGINNERS IN HEALTHCARE. In E-Conference platform (Vol. 1, No. 20-may, pp. 45-47).
12. Avezova, A. K. P. Q. (2024). O ‘ZBEK TILI TALAFFUZ QOIDALARINI XORIJLIK TALABALARGA O ‘RGATISHDA Q, G ‘, X, U VA SH TOVUSHLARINING AHAMIYATI. Academic research in educational sciences, (1), 407-410.
13. Bobomurodova, G. I. (2024). The role of gender in compound words describing human appearance. Xorijiy lingvistika va lingvodidaktika – Zarubezhnaya lingvistika i lingvodidaktika – Foreign Linguistics and Linguodidactics, (2)(4).
14. Isomiddinova, D. (2026). Designing an ESP course for first-year medical students: A needs-based case study and content-oriented approach. European Journal of Pedagogical Initiatives and Educational Practices, 4(1).

15. Isomiddinova Diyora. (2026). LEARNING WITH CORPORA IN ENGLISH LANGUAGE TEACHING: PEDAGOGICAL IMPLICATIONS. Ta’limda Raqamli Texnologiyalarni Tadbiq Etishning Zamonaviy Tendensiyalari Va Rivojlanish Omillari, 53(1), 163-165.

16. Israilov J.D. AUTHENTIC MEDICAL TEXTS AS A FOUNDATION FOR DEVELOPING PROFESSIONAL ENGLISH COMPETENCE IN MEDICAL EDUCATION . (2025). Global Science Review, 11(1), 279-289.

17. Israilov, J. D. (2025,). The Role of Professionally Oriented Medical Texts in Forming Lexical and Discursive Competence in Medical English. In VII International Mediterranean Scientific Research Congress.–Hatay Mustafa Kemal University, Hatay, Türkiye.–13–15 June (pp. 754-758).

18. JUMANAZAROVNA, B. (2025). USING INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN TEACHING ENGLISH TO MEDICAL STUDENTS. INTERNATIONAL JOURNAL, 5(3), 18-20.

19. Xushbaroy, B. (2025). Effective strategies for teaching English as a foreign language (EFL). EduVision: Journal of Innovations in Pedagogy and Educational Advancements, 1(5), 863-867.

20. Абдуллаев М. К. ИНТЕГРАТИВНЫЙ ПОДХОД К ФОРМИРОВАНИЮ ИНОЯЗЫЧНОЙ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ В УСЛОВИЯХ МНОГОЯЗЫЧНОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СРЕДЫ //Журнал гуманитарных и естественных наук. – 2026. – №. 34 [1]. – С. 212-221.

21. Kadirova L.U., ПЕРЕВОДЫ ЗАИМСТВОВАННЫХ МЕДИЦИНСКИХ ТЕРМИНОВMODERN SCIENTIFIC RESEARCH INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL. , 2024-yil.

22. Kadirova L.U., Prince Kumar Гомеопатия в Индии-популярность, развитие и вызовы // International journal of advanced research in education, technology and management. -pp61-65, 2025-yil. vol4, issue 2,2025.

23. Kakhorova, M., & Maqsudjonov, S. (2025). THE COMMON HEALTHCARE APPROACHES IN THE ERA OF GRECO-ROMAN ANTIQUITY. Journal of Applied Science and Social Science, 1(1), 3-6.

24. Madinabonu, J. (2024). SOCIOLINGUISTIC FACTORS THAT IMPACT THAT STUDENTS’LANGUAGE LEARNING. Web of Teachers: Inderscience Research, 2(11), 94-96.

25. Madinabonu, J. (2025). ENHANCING ENGLISH LANGUAGE LEARNING THROUGH MOBILE TECHNOLOGIES: A STUDY OF MALL. EduVision: Journal of Innovations in Pedagogy and Educational Advancements, 1(5), 850-858.

26. Muhammedova, O. A., & Hamrayeva, D. (2026). Global tibbiy kommunikatsiyada lotin terminologiyasining standartlashtiruvchi roli. Медицинский журнал молодых ученых, 413–418.

27. Norboboeva, S. A. (2025, May). USING TASK-BASED LEARNING TO TEACH MEDICAL ENGLISH IN INTERNATIONAL CLASSROOMS. In E-Conference platform (Vol. 1, No. 20-may, pp. 208-209).

28. Rakhmatova, N. (2025). INNOVATSION METODIK YONDASHUVLAR ASOSIDA TIBBIYOT YO‘NALISHIDA TAHSIL OLAYOTGAN TALABALARGA CHET TILINI O‘QITISHNI TAKOMILLASHTIRISH. Filologiya va pedagogika, 14(18).

29. Rakhmatova, N. (2025). THE IMPACT OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE (AI) TOOLS ON FOREIGN LANGUAGE TEACHING METHODOLOGY: A CRITICAL ANALYSIS OF OPPORTUNITIES AND CHALLENGES. Eurasian Journal of Social Sciences, Philosophy and Culture, 5(12), 79–82.

30. Абдуллаева, Р. М. (2022). Интеграция С Клиническими Дисциплинами В Медицинском Вузе При Обучении Русскому Языку Специальности. Central Asian Journal of Medical and Natural Science, 3(6), 94-97.

31. Абдуллаева, Р. М. (2016). Своеобразие системы образования великобритании. Ученый XXI века, (3-4).

32. Бобомуродова, Г. И. (2025, November). Геймификация как средство повышения учебной мотивации студентов-медиков при изучении английского языка в контексте ESP. Latin American Journal of Education, 5(6).

33. Мухаммедова, О. А., & Солиев, С. Ш. (2025). Составные части и категории медицинских терминов. Медицинский журнал молодых ученых, 340–342.

34. Алибекова Л. Р. " ЖИВОЙ" РУССКИЙ: КАК СДЕЛАТЬ ЗАНЯТИЯ ПО РУССКОМУ ЯЗЫКУ ИНТЕРЕСНЫМИ ДЛЯ СТУДЕНТОВ-МЕДИКОВ //E-Conference platform. – 2025. – Т. 1. – №. 20-may. – С. 24-27.

35. Алибекова Л. Р. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ КРЫЛАТЫХ ВЫРАЖЕНИЙ В МЕДИЦИНЕ, И ИХ РОЛЬ В ФОРМИРОВАНИИ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ КАЧЕСТВ БУДУЩЕГО ВРАЧА //E-Conference platform. – 2025. – Т. 1. – №. 20-may. – С. 28-30.